

CÂU CHUYỆN LUẬT PHÁP: THỦ TỤC XIN NHẬP TỊCH HOA KỲ

Ls. Nguyễn Mạnh San
Attorney Admission & Naturalization Deputy
Western District Of Oklahoma
Ls. Nguyễn Mạnh San

* * * * *

Sau đây, chúng tôi cũng xin trình bày sơ qua về thủ tục xin nhập tịch Hoa Kỳ là phần cuối trong đạo luật di trú Hoa Kỳ, để quý vị nào đã nộp đơn hay sắp nộp đơn xin nhập tịch, có thể hiểu rõ thêm về vấn đề này.

Tất cả các thường trú nhân đang sinh sống trên đất Hoa Kỳ nên nhớ rằng, vấn đề nhập tịch Hoa Kỳ được coi như là sự tình nguyện của mỗi cá nhân thường trú (Permanent resident), có nghĩa là không một ai, kể cả chính quyền, không ai được phép ép buộc bất cứ một thường trú nhân nào phải nhập tịch, cho dù thường trú nhân đó đã sinh sống ở Hoa Kỳ qua bao nhiêu lâu năm di chẳng nữa và họ có quyền tiếp tục sinh sống tại đây như một thường trú nhân cho đến khi họ qua đời. Sau đây là đại cương của một số điều lệ quan trọng về nhập tịch mà đã được thay đổi trong đạo luật di trú mới này và được đem áp dụng kể từ ngày 1 tháng 1991 như sau:

Theo Đạo Luật Di Trú Hoa Kỳ kể từ năm 1990 trở về trước, sau khi đương đơn xin nhập tịch đã qua khỏi cuộc phỏng vấn do Sở Di Trú khảo sát miệng về lịch sử Hoa Kỳ và các cơ cấu tổ chức chính quyền Hoa Kỳ, nếu đương đơn đậu cuộc khảo sát này, thì phải đến Tòa Án Liên Bang nơi mình cư ngụ đệ nạp đơn thỉnh nguyện (Petition) và đóng tiền lệ phí nhập tịch cho Tòa Án, chờ đợi một thời gian sau, đương đơn sẽ nhận được thư của Sở Di Trú gửi đến mời di tuyên thệ tại Tòa Án để trở thành công dân Hoa Kỳ. Ngay sau khi nghi thức tuyên thệ chấm dứt các công dân sẽ nhận lãnh Chứng Chỉ Nhập Tịch (Certificate of Naturalization) do Tòa Án ấn ký và cấp phát. Nhưng theo Đạo Luật Di Trú mới về phần nhập tịch thì kể từ ngày 1 tháng 10 năm 1991 cho đến hiện tại, thủ tục nhập tịch được thay đổi hoàn toàn như sau:

1) Theo Đạo Luật cũ, khi nộp đơn nhập tịch thì đương đơn phải trả lệ phí tới 2 lần: Một lần cho Sở Di Trú lúc nộp đơn và sau khi được Sở Di Trú phỏng vấn, lại phải đóng tiền thêm một lần nữa cho Tòa Án để được tuyên thệ nhập tịch. Nhưng theo Đạo Luật mới, đương đơn chỉ phải trả một lần lệ phí cho mỗi đầu người là \$675.00 cho Sở Di Trú.

2) Ngay sau khi đương đơn được sát hạch xong, vị giám khảo sẽ cho đương đơn biết đậu hay rớt, nếu rớt đương đơn sẽ nhận được thư mời đến sát hạch lại lần thứ hai và nếu rớt nữa, thì phải nộp đơn mới và phải đóng tiền lệ phí như lần đầu nộp đơn. Nếu đậu thì sẽ nhận được thư mời đến Tòa Án để tuyên thệ nhập tịch. Có một số trường hợp được tuyên thệ tại Sở Di Trú vì Tòa Án mắc bận những vụ xử án nên Quan Tòa đã trao quyền cho Sở Di Trú tổ chức cuộc tuyên thệ.

Nhưng cũng có những trường hợp vì số lượng người tuyên thệ quá đông nên Sở Di Trú đứng ra tổ chức cuộc tuyên thệ tại một địa điểm rộng lớn, có thể chứa tới hàng ngàn người tuyên thệ nhập tịch và vị Quan Tòa sẽ đến nơi đó để chủ tọa nghi thức tuyên thệ như ở Tòa Án. Một điều hoàn toàn khác biệt nữa, kể từ ngày 1 tháng 10 năm 1991

của Đạo Luật mới là Chứng Chỉ Nhập Tịch sẽ do Sở Di Trú ấn ký và cấp phát, thay vì trước đây chứng chỉ này do Tòa Án Liên Bang Hoa Kỳ ấn ký và cấp phát. Đây là một biến cố lịch sử trong ngành Di Trú Hoa Kỳ mà kể từ ngày 1 tháng 10 năm 1991 trở về trước, Quốc Hội Hoa Kỳ chưa bao giờ sửa đổi luật lệ di trú như vậy.

3) Một điều cần lưu ý đương đơn xin nhập tịch, là khi đến Sở Di Trú để được phỏng vấn, nếu đương đơn nào muốn đổi tên, thì phải yêu cầu vị giám khảo làm ngay công việc này để được miễn phí, bằng không sau khi đã tuyên thệ nhập tịch rồi mà muốn xin đổi tên, thì phải đến Tòa Án Tiểu Bang nộp đơn và rất tốn kém tiền bạc lẫn thì giờ đối với Tòa Án để lãnh nhận án lệnh (Court Order) của tòa cho phép đổi tên cũng như đối với Sở Di Trú để xin cấp phát chứng chỉ nhập tịch với tên mới.

4) Theo luật di trú cũ về vấn đề thời gian cư ngụ tại mỗi tiểu bang, để hội đủ điều kiện nộp đơn xin nhập tịch tại nơi mình đang cư ngụ, đòi hỏi đương đơn ít nhất phải ở địa phương đó là 6 tháng mới có quyền nộp đơn. Nhưng theo luật di trú mới, thì chỉ cần ở địa phương đó 3 tháng là đủ điều kiện. Có người cho rằng 3 hay 6 tháng chẳng ăn nhằm gì, vì làm cách nào mà sở di trú có thể điều tra đương đơn ở đây 3 tháng hay 6 tháng được? Nếu có ai nghĩ như vậy thì quả thật quá chủ quan. Vì sở di trú muốn biết đương đơn có khai đúng sự thật hay không, thì họ có những kỹ thuật chuyên môn điều tra tìm ra sự thật của lời khai. Liên tục trong nhiều năm trời, người viết bài đã có nhiều liên hệ mật thiết thường xuyên với sở di trú qua nhiệm vụ đặc trách tuyên thệ nhập tịch tại Tòa Án Liên Bang Hoa Kỳ, chúng tôi đã chứng kiến những điều khai sai sự thật của một số đương đơn mà chúng tôi nghĩ rằng vô phương để sở di trú tìm ra sự thật của lời khai. Nhưng chỉ ít lâu sau, sở di trú đã tìm ra sự thật mà chúng tôi cũng mù tịt, không biết họ đã dùng phương pháp nào để tìm ra sự thật của lời khai. Chúng tôi chỉ biết rằng sở di trú nào cũng có một ban điều tra (Investigating Division) chuyên phụ trách vấn đề điều tra.

5) Chiếu theo luật di trú mới, nếu thường trú nhân đủ 55 tuổi, đang cư ngụ tại Hoa Kỳ đủ 15 năm mà không biết nói và không viết tiếng Mỹ, đều có quyền nộp đơn xin khảo sát nhập tịch bằng ngôn ngữ của mình qua thông viên. Nếu thường trú nhân đủ 50 tuổi, đã cư ngụ tại Hoa Kỳ đủ 20 năm, không biết nói và không biết viết tiếng Mỹ, đều có quyền nộp đơn xin khảo sát nhập tịch bằng ngôn ngữ của mình qua thông dịch viên.

Theo luật pháp và nền dân chủ truyền thống của Hoa Kỳ, thì mỗi người dân sinh sống trên đất Hoa Kỳ, không phân biệt màu da, chủng tộc, tôn giáo, có quốc tịch Hoa Kỳ hay chỉ là thường trú nhân, đều được pháp luật liên bang Hoa Kỳ hay luật pháp của tiểu bang bảo vệ an ninh cá nhân, bảo vệ quyền tự do di chuyển, quyền tự do ăn nói, quyền tư hữu v.v... và nếu người dân nào phạm tội, phải được xét xử công khai và bình đẳng trước công lý. Duy có một điều thực tế trên phương diện pháp lý, chúng ta cần phải nhận định một cách rõ rệt sự khác biệt giữa một công dân có quốc tịch Hoa Kỳ (US Citizen) và một thường trú nhân Hoa Kỳ (US Permanent Resident) khi bị truy tố ra tòa về một trọng tội, thì sự khác biệt như sau:

Nếu là một công dân có quốc tịch Hoa Kỳ bị truy tố ra tòa về một trong những trọng tội như buôn bán cần sa ma túy (Drug traffic), cướp của giết người (Robbery, murder), mua bán dâm (Prostitution), uống rượu say lái xe (DUI) v.v.. sau khi đã thi hành bản án ở tù xong, thì không còn phải lo sợ một biện pháp chế tài nào khác đối với can phạm. Ngược lại, nếu một thường trú nhân Hoa Kỳ vi phạm một trong những trọng tội vừa kể trên mà luật pháp Hoa Kỳ coi những tội phạm này là những tội phạm xấu xa ô nhục (Crimes of moral turpitude) trong xã hội. Vì thế sau khi đã được xét xử bình đẳng trước công lý như một công dân có quốc tịch Hoa Kỳ và đã thi hành xong bản án tù rồi,

can phạm lại bị Sở Di Trú giữ lại trong các trung tâm tạm giam để lập thủ tục trục xuất (Deportation procedures) trả đương sự về nguyên quán hoặc tống xuất đương sự ra khỏi Hoa Kỳ đến một quốc gia đệ tam mà đương sự muốn với sự chấp thuận của quốc gia đó.

Nói tóm lại, bất cứ một thường trú nhân nào đang sinh sống trên đất Hoa Kỳ, chưa có quốc tịch, thì số phận của mình hoàn toàn nằm trọn trong tay của sở di trú Hoa Kỳ về phương diện quyền hạn pháp lý, nhất là vấn đề thường trú nhân đi du lịch ra khỏi Hoa Kỳ, có thể gặp những khó khăn trở ngại xảy ra trong thời gian đang thăm viếng tại quốc gia đó mà Tòa Đại Sứ Hoa Kỳ tại quốc gia đó chỉ có trách nhiệm can thiệp và bảo vệ cho những người nào có quốc tịch Hoa Kỳ mà thôi.

Đề kết thúc vài nét chính yếu của hai đạo luật di trú vừa kể trên bằng một câu chuyện rất thương tâm về một cô gái 20 tuổi, di trú bất hợp pháp nhưng được người yêu che chở để không bị chính quyền bắt giam như sau :

Cách đây chừng 15 năm, sau buổi lễ tuyên thệ nhập tịch tại Tòa Án Liên Bang Hoa Kỳ, có một người Trung Hoa mới nhập tịch, quen biết với tôi trước kia, đến chào tôi và kể cho tôi nghe có một cô gái 20 tuổi bỏ trốn từ Trung Hoa Lục Địa đến được Hồng Kông, rồi từ Hồng Kông qua trung gian một tổ chức chuyên đưa người từ Hồng Kông đến New York bằng đường biển trên một chiếc tàu thủy chuyên chở hàng hóa. Những người này được cất giấu vào trong những thùng rỗng, bỏ xuống hầm tàu chung với những thùng hàng hóa. Sau khi những người này đến New York được vài tháng, có công ăn việc làm, thì họ phải trả tiền nợ tùy theo tiền lương họ kiếm được hàng tháng cho tổ chức bất hợp pháp này.

Sau hơn bốn tháng cư trú lậu ở thành phố New York, cô gái này tình cờ gặp một chàng trai người Mỹ da màu và cả hai người yêu nhau, cô theo anh này đến ở nhà anh ta và anh ta đang cố gắng nhờ luật sư lo thủ tục giấy tờ với sở di trú, để hợp thức hóa cho cô được phép cư trú hợp pháp, sau đó hai người sẽ làm đám cưới với nhau. Trong khi luật sư đang tiến hành thủ tục giấy tờ cho cô, thì đúng một hôm, cảnh sát mở quốc hành quân truy lùng thủ phạm giết người tại khu vực là nơi cô đang chung sống với người yêu. Vừa nghe thấy tiếng gõ cửa của cảnh sát, người yêu của cô vội bế cô lên giường nằm và anh ta lập tức nằm đè lên người cô, nhờ thân hình to lớn của anh đã phủ kín thân hình bé nhỏ của cô, nhìn vào chỉ thấy mình anh như đang ngủ say, rồi anh liền báo hiệu cho người em trai ra mở cửa để cho bốn người cảnh sát vào lục soát trong nhà. Vì cảnh sát đã có mang theo hình ảnh nhận diện kẻ sát nhân, nên khi họ nhìn thấy rõ mặt và thân hình đồ sộ của anh chàng này đang ngủ say trên giường, nên cảnh sát cũng chẳng thêm hỏi giấy tờ của anh ta. Cuộc lục soát kéo dài chưa đầy mười phút, không tìm thấy vết tích gì khả nghi trong căn nhà này nên tất cả bốn cảnh sát viên rủ nhau ra đi.

Sau khi người em trai ra đóng cửa nhà lại, liền chạy vội vào phòng để báo cho anh mình biết, là cảnh sát đã bỏ ra đi rồi, thì người anh này vội chống hai bàn tay lên để ngồi dậy. Nhưng hồi ôi, thật là một cảnh tượng thương tâm xảy ra, chỉ vì hành động phản ứng tự nhiên muốn cứu người yêu, lo sợ người yêu bị bắt vì cư trú bất hợp pháp nên anh vội vàng không cần suy nghĩ, đã dùng thân hình to lớn nặng 220 pounds của mình, nằm đè lên trên thân hình bé nhỏ của cô gái nặng có 90 pounds, để phủ kín không cho cảnh sát nhìn thấy được cô đang nằm ở dưới. Vì không thể chịu đựng nổi sức nặng 220 pounds đè lên người cô, làm cho cô tắt thở vĩnh viễn ra đi sang bên kia thế giới lúc nào mà anh không hay biết, thật đúng là tình không biên giới và người yêu của anh cũng không còn biên giới, anh tự hỏi lòng mình không biết đến bao giờ anh mới được gặp lại người yêu ở bên kia thế giới.

Ls. Nguyễn Mạnh San

Phó Tế G.H Công Giáo Oklahoma, Tuyên Úy Trại Tù